

HALLSTAHAMMARS
KOMMUN

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Strömsholms skola

Läsåret 2023- 2024

“Var rädd om dig, var rädd om mig, var rädd om varandra, var rädd om skolan”

Innehåll

Plan mot diskriminering och kränkande behandling	1
Inledning.....	3
Ansvar och skyldigheter	3
Definition av begrepp.....	4
Diskriminering	4
Kränkningar.....	4
Vision	5
Ansvariga för planen	5
Giltighetstid.....	5
Delaktighet	6
Elevernas delaktighet	6
Vårdnadshavarnas delaktighet.....	6
Personalens delaktighet	6
Förankring av planen/kommunikation	6
Utvärdering.....	7
Det åtgärdande, förebyggande och främjande arbetet under läsåret 2023/2024	9
Bilagor.....	11

Inledning

På Strömsholms skola sker värdegrundsarbetet kontinuerligt och i många olika sammanhang. Barn och elever ska kunna känna sig trygga och få vara som de vill vara i skolmiljön. De ska kunna påverka den egna skolsituationen genom delaktighet och inflytande och samtidigt utveckla förmågor för att aktivt kunna verka enligt den värdegrund som genomsyrar vårt samhälle.

Värdegrunden omfattar:

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- jämställdhet mellan könen
- solidaritet mellan människor¹
- alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter
- ingen får diskrimineras (2 § barnkonventionen)

Ansvar och skyldigheter

Ledningen för Strömsholms skola är precis som alla andra verksamheter som lyder under skollagen, skyldig att se till att det varje år upprättas en plan mot diskriminering och kränkande behandling där de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever, tydligt framgår.

Planen ska innehålla en redogörelse för de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande läsåret och en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts, ska tas in i efterföljande årsplan.²

Planen ska tas fram i samverkan med eleverna och det ska finnas en tydlig koppling mellan de uppgifter som framkommit i t ex trygghetsenkäter och de åtgärder/aktiviteter som beskrivs i planen.

Planen ska innehålla beskrivning av:

- ...vad personalen ska göra vid händelser av kränkande eller diskriminerande karaktär.
- ...hur det förebyggande arbetet ska genomföras och följas upp.
- ...hur eleverna ska delta i arbetet med att skapa, följa upp och utvärdera planen.
- ...hur planen ska göras känd bland personal, barn, elever, och föräldrar.³

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund>

² Skollagen (2010:800) 6 kap. 8 §.

³ <https://beo.skolinspektionen.se/sv/Om-BEO/veta-mer-om-lagen-/Planer-mot-krankande-behandling-ochdiskriminering/>

Definition av begrepp

Diskriminering

Ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån de sju diskrimineringsgrunderna vilka är:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Ålder ⁴

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas i förhållande till andra i samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Med indirekt diskriminering menas att en elev missgynnas genom att rektorn eller någon annan personal tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar eleven utifrån någon av diskrimineringsgrunderna.

Med trakasserier menas ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är alltså diskriminering och kan utföras av vuxna gentemot elever eller mellan elever.

Kränkningar

Annan kränkande behandling är ett uppträdande som utan att ha koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns/elevs värdighet. Exempel på sådana är:

- hot, bråk, våld
- att bli retad eller på annat sätt utsatt (fysiskt eller psykiskt)
- sexuellt ofredande
- att bli utsatt via sociala medier/internet
- stöld, kontokapning

Främjande arbete

Främjande arbete fokuserar på det positiva, är en del av skolverksamhetens vardag och kan t ex utgöras av relations- eller trygghetsskapande aktiviteter. Arbetet kan göras på en mängd olika sätt och sker ofta i nära kontakt med eleverna. Exempel på främjande arbete är undervisning om samtycke och relationer, mänskliga rättigheter, jämställdhet osv.

⁴ Diskrimineringslag (2008:567)

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete riktas mot områden där det finns en risk att problem uppstår. Särskilt stor vikt ska läggas vid elevernas egna upplevelser av olika former av otrygghet. I varje verksamhet ska hinder för likabehandling, hälsa och lärande kartläggas och resultaten ska sedan ligga till grund för de förebyggande insatserna.

Åtgärdande arbete

Åtgärdande insatser sker när någonting som redan existerar eller hänt, behöver upphöra eller stoppas. I det åtgärdande arbete ingår även att förhindra att det oönskade sker igen. En vanlig åtgärdande insats är det arbetet som enligt den kommunövergripande rutinen sker när en elev misstänks ha kränkt en annan elev. "Frånvarotrappan" är ett annat exempel.

Vision

Alla elever och all personal på Strömsholms skola skall känna trygghet, trivas och må bra, ingen ska känna sig diskriminerad, trakasserad eller utsatt för annan kränkande behandling. Med ökad kunskap och förståelse för olikheter förebygger vi kränkningar och diskriminering.

Ansvariga för planen

Ansvariga för planen är skolans elevhälsoteam (EHT).

Elevhälsoteamet läsåret 2023/2024:

Lina Kvistlund, rektor

Maria Fontler, speciallärare

Hanna Forsberg, elevhälsocoach

Jenny Wallin, fritidspedagog

Victoria Hermansson, skolsköterska

Johanna Karlsson, skolpsykolog

Anna Johansson, kurator

Ytterst ansvarig: Rektor Lina Kvistlund

Giltighetstid

Planen är giltig från och med 23-08-31 till 24-08-31 (revideras vid behov)

Utvärdering av planen

Sker i augusti 2024

Delaktighet

Elevernas delaktighet

Eleverna på Strömsholms skola är delaktiga i planen genom att en gång varje termin fylla i trivsel- och trygghetsenkäter. En trygghetsvandring vid vilken otrygga platser eller områden i och utanför skolans lokaler identifieras, genomförs i början av läsåret. Eleverna har också genom elevråden möjlighet att framföra synpunkter, åsikter och förslag avseende trivsel, trygghet osv. En viktig kunskapskälla är den information och de önskemål från enskilda elever, grupper av elever eller klasser kring trivsel- och trygghetsfrågor som skolans personal fångar in i olika sammanhang och som sedan förs vidare till arbetslag och elevhälsoteam. Sammantaget utgör denna information en viktig grund i formandet av planen. Eleverna har möjlighet att förmedla synpunkter på planen via elevråd eller på annat sätt, efter att den publicerats på Edlevo och på kommunens hemsida.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vid föräldramöten delges vårdnadshavarna valda delar av den information som inkommit via trivsel- och trygghetsenkäter, elevråd och andra informationskällor och har då möjlighet att komma med synpunkter, åsikter och förslag. De synpunkter som under året inkommer till skolans personal från vårdnadshavarna tas tillvara och kan påverka planens innehåll. Vårdnadshavarna har möjlighet att förmedla synpunkter på den färdiga planen, efter att den gjorts tillgänglig via Edlevo och kommunens hemsida. Planen diskuteras även vid de föräldraråd som genomförs under läsåret.

Personalens delaktighet

Skolans personal delges resultat av trivsel- och trygghetsenkäter efter att de genomförts. Personalen får också ta del av den information baserad på nationell och lokal statistik, information från föräldraråd osv, som sammanställs av elevhälsan i slutet av varje läsår. I olika kollegiala sammanhang såsom planeringsdagar, diskuteras och planeras åtgärder och förebyggande/främjande arbete. All personal får också i uppgift att innan läsårsstart, läsa igenom den befintliga planen samt komma med åsikter, tankar och förslag inför revideringen av planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Förankring av planen/kommunikation

För att presentera planen och förankra arbetet mot diskriminering och kränkande behandling genomförs följande arbete:

1. EHT skriver inför varje läsår en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling.
2. All skolpersonal får ta del av planens innehåll. Synpunkter och förslag tas tillvara.

3. Planen kommuniceras på kommunens webbplats samt på Edlevo i början av varje läsår.
4. I början av höstterminen går samtliga elevgrupper tillsammans med sina klasslärare/mentorer och med stöd av elevhälsan, igenom planen och dess innehåll. Synpunkter och förslag tas tillvara.
5. Planen förankras i elevråd och i föräldraråd. Synpunkter och förslag tas tillvara.
6. EHT analyserar de synpunkter och frågeställningar som kommit upp under arbetet med planen i elevgrupper, elevråd samt i föräldraråd.
7. Den befintliga planen revideras vid behov inför vårterminen mot bakgrund av den information som inkommit under hösten.

Utvärdering

Utvärdering av planen för läsåret 2022/2023

Utvärdering av arbetet enligt planen ingår i skolans årliga systematiska kvalitetsarbete. Elevhälsoteamet har huvudansvar för att utvärderingen görs. Utvärderingen innefattar resultat från kränkingsanmälningar, trygghetsenkäter, det vardagliga arbetet, synpunkter från vårdnadshavare och personal, diskussioner i elevhälsoteamet osv.

Planen utvärderas också i och med att delar av den diskuteras och analyseras i olika kollegiala sammanhang samt vid klass- och elevråd.

Utvärdering av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet under läsåret 22/23.

Aktiviteter och åtgärder som enligt förra läsårets plan mot diskriminering och kränkande behandling, planerades för 22/23:

- Aktivt, ständigt pågående arbete med att diskutera arbetsro och gott kamratskap i klasserna. Främst i respektive klass vid terminsstart men även kontinuerligt under terminen. Klasslärare ansvarar för att detta genomförs utifrån elevernas nivå och behov. *Genomfört*
- Arbete med ex. gruppträning, samarbetsövningar, lekträning och samtalsgrupper (förekommer i någon form i alla klasser och på fritidsavdelningarna). *Genomfört*
- Klassöverskridande aktiviteter som ökar trygghet och gemenskap. Hela skolan genomför t.ex. skoljoggen och har undervisning vid "Torpet" (Kvarnhagstorp). Elever från olika stadier och klasser sammanförs vid utflykter mm. Under läsåret 2022/2023 planeras en utökning av de klassöverskridande aktiviteterna och en förstärkt samverkan mellan skola och fritidsverksamhet. *Genomfört*

- Fritids och skola delar lekmaterial att använda utomhus under den fria leken. *Genomfört*
- Personal närvarar i omklädningsrum (idrott) där behov finns. *Genomfört*
- Aktiviteter på skolan som skapar tillhörighet och gemenskap och som stärker elevernas och hela skolans ”vi-känsla” planeras av EHT och lärarkollegiet under i början av HT-22. *Genomfört*
- ”Värsta, bästa nätet” och ”Stopp min kropp” i de klasser som har behov. *Genomfört*
- Varje klass och fritidshemsavdelningen utarbetar ”klassöverenskommelser”. Dessa finns uppsatta i respektive klassrum. *Delvis genomfört*
- Klassråd genomförs regelbundet och fungerar som en länk till elevrådet. På dagordningen finns alltid en diskussionspunkt om främjande och förebyggande arbete. *Genomfört*

Kommentarer utöver ovanstående:

- **Toaletterna**

Trots de åtgärder som genomförts i syfte att öka tryggheten i samband med toalettbesök, upplever fortfarande många elever att det är otryggt att ”gå på toa” på skolan. Med start höstterminen 2023 prövas att ha ”klasstoalletter” och arbetet med att trygga upp kring toalettbesöken fortsätter under läsåret.

- **Omklädningsrummen**

Åtgärder för att öka tryggheten i omklädningsrummen genomfördes under förra läsåret men trots det kvarstod omklädningsrummen som en av de mer otrygga platserna i skolmiljön. Arbetet behöver fortsätta med att öka tryggheten även här.

- **Fotbollsplanen**

Förra läsårets samarbete med fotbollsklubben SK-91 blev framgångsrikt och skolan har numera en rastvakt med särskilt ansvar för att reglerna följs på fotbollsplanen vilket gjort att mycket färre incidenter händer på och kring fotbollsplanen.

Det åtgärdande, förebyggande och främjande arbetet under läsåret 2023/2024

Kartläggning

Till grund för kartläggningen finns information från elevenkäter, elevråd, föräldraråd, trygghetsvandring och kränkingsanmälningsstatistik. En viktig del i kartläggningen är den information som på olika sätt framkommer i enskilda samtal eller gruppsamtal med elever, vårdnadshavare och personal. Kartläggningen är sammanställd i ett särskilt analysunderlag som ligger till grund för de främjande, förebyggande och åtgärdande insatser som definieras i den här planen.

Övergripande mål för läsåret 2023/2024

- Alla typer av kränkningar ska minska jämfört med föregående läsår. Visionen är att alla elevers tillvaro ska vara fri från kränkningar, trakasserier och diskriminering.
- Upplevelsen av trygghet i skolan och till skolan relaterade miljöer, ska öka jämfört med förra läsåret. Visionen är att alla elever ska känna sig trygga överallt i skolan och andra till skolan relaterade miljöer.

Om det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet på skolan

Skolan arbetar både förebyggande, främjande och åtgärdande för att tillgodose de behov som framkommer i kartläggningen. Det förebyggande och främjande arbetet är och skall alltid vara i fokus och en stor del av detta arbete är återkommande från läsår till läsår i syfte att vidmakthålla trygghet och trivsel på skolan.

Fokusområden läsåret 23/24

Att öka tryggheten på toaletterna.

Att ge eleverna mer vuxenstöd avseende rätt och fel beteende.

Att minska antalet kränkningar (nollvision).

Att skapa lugnare miljö i korridorer och andra ”allmänna utrymmen”

Öka tryggheten på toaletterna

- Se över låsen på toaletterna.
- Se över miljön när det gäller toaletterna. (ex linjer/hage på golvet framför toaletterna, flytta bokhyllorna till samma sida som toaletterna, dekorera toaletterna).
- Låta en elev i taget på toaletten – fråga läraren innan de lämnar klassrummet.
- Alla eleverna ska få tillgång till bildstöd på toaletterna.
- Kurs i toalettvet och toalettbingo.

Alla elever känner trygghet genom tydliga rutiner och ramar.

- Alla pedagoger arbetar med att skapa tydliga rutiner och struktur där eleverna upplever förutsägbarhet och hanterbarhet.
- Samverka med elev och vårdnadshavare.
- Använda händelserapporten.
- Alla klasser går igenom skolans ordningsregler i början av höstterminen.
- Alla pedagoger förstärker positiva beteenden och handlingar hos varje elev.

Alla elever känner trygghet i skolans alla miljöer.

- Alla pedagoger arbetar för att vara närvarande pedagoger utanför klassrummen, i kapprummen, korridorer och på rasterna.
- Alla elever sitter i klassrummen och arbetar.

Bilaga 1

Kränkningar

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.⁵

Lagens definition av diskriminering

En förenklad beskrivning av lagens definition av diskriminering är att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder⁶

Kränkningar på internet

Allt fler anmälningar som kommer till Barn- och elevombudsmannen (BEO) handlar om kränkningar och mobbning på internet och sociala medier. Ofta börjar utsattheten i skolan och fortsätter när barnet eller eleven kommit hem.

Skollagen kräver att den som driver skolan utreder mobbning och kränkningar som sker på skolan eller har anknytning till skolan. Den som arbetar på skolan och ser en kränkning måste anmäla det till rektor oavsett om det skett i korridoren, på skolgården eller på internet.⁷ Tunboskolan har en särskild rutin för hur hantera att en elev blivit kränkt på Internet. Se bil. 2.

Uppföljningskedjan från förvaltning till nämnd

- Skolorna skickar skyndsamt in anmälan om kränkande behandling till Barn- och utbildningsförvaltningen där den registreras.
- Vid varje nämndmöte redogörs antal kränkningar samt dess diskrimineringsgrund.
- I anslutning till avslutad termin redovisas även en mer ingående sammanställning. Inga redovisningar innehåller namn på elever eller specifika händelser.

⁵ Skollagen (2010:800) 6 kap. 10 §

⁶ <http://www.do.se/om-diskriminering/vad-ar-diskriminering/>

⁷ <https://beo.skolinspektionen.se/sv/For-huvudman/krankningar-pa-internet/>

Bilaga 2

Rutin för utredning av händelse/kränkande behandling

En lärare eller annan personal få kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.

1. Den personal som på något sätt fått kännedom om händelsen (sett, hört eller fått berättat för sig) inleder utredning av vad som hänt genom att prata med de inblandade individerna.
2. Samma personal vidtar de första nödvändiga åtgärderna och kontaktar vårdnadshavarna (om så behövs kan detta delegeras till någon annan).
3. Den personal som fått kännedom om händelsen/gjort den första utredningen, dokumenterar händelsen på blanketten ”Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier”.
4. Klasslärare informeras om hen inte redan känner till vad som hänt.
5. Rektor informeras och signerar blanketten.

Rektors huvudansvar är sedan att se till att (momenten kan delegeras):

- Skyndsamt anmäla händelsen till huvudman
- Utredda händelsen vidare
- Åtgärder vidtas och dokumenteras enligt rutin för anmälan och utredning om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier
- Uppföljning görs

Uppföljande åtgärder vid kränkande behandling

Uppföljande åtgärder görs enligt överenskommelse med de i händelsen inblandade och med fördel i samråd med vårdnadshavare. Åtgärderna och resultatet av åtgärderna, dokumenteras och sparas i elevens akt.

Handlingsplan om personal kränker elev

Om personal misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling av en elev ansvarar rektor för utredning. Vårdnadshavare kontaktas och konkret plan skrivs. Rektor informerar områdeschef.

Bilaga 3

Rutin för utredning av händelse/kränkning på sociala medier

1. Skolan får kännedom om ärendet.
2. Bedöms ärendet som en kränkning och är ärendet kopplat till skolan? Om svaret är "Ja" gå vidare till punkt 3.
3. Den utsattes vårdnadshavare informeras. Anmälan om kränkande behandling upprättas och lämnas vidare till rektor för registrering. Den personal som fått kännedom om den förmodade kränkningen påbörjar arbetet och lämnar vidare till elevhälsoteamet vid behov.
4. Möte med den utsatte eleven och vårdnadshavare. Kartläggning görs under mötet.
5. I samband med kartläggning ska bland annat följande frågor utredas:
 - 5.1 Vilken sorts kränkning avser ärendet?
 - 5.2 Är kränkningarna återkommande?
 - 5.3 Framkommer det vem som utsätter eleven?

Om svaret är "Ja" på fråga 5:3:

1. Ansvarig för ärendet kontaktar vårdnadshavare till den/de som utsätter för att boka möte med elev/elever och vårdnadshavare tillsammans.
2. På mötet informeras elev/elever och vårdnadshavare om vad som framkommit.
3. Åtgärdsplan upprättas och tillsammans med elev och vårdnadshavare bestäms hur åtgärderna ska följas upp.
4. Har kränkningarna fortsatt krävs vidare åtgärder. Beslut om vilka tas ytterst av rektor.
5. Återkoppling om beslut till vårdnadshavare för både utsatt elev och den/de elever som utsatt.
6. Processen fortsätter med uppföljningar och nya åtgärder tills kränkningarna upphört.

Om svaret är "Nej" på fråga 5:3:

Kontakt med polis tas för vägledning kring vidare hantering.

Bilaga 4

Frånvarotrappan – kommungemensam modell för hur arbeta vid problematisk elevfrånvaro.

